

Steeds meer lege kerken

26/03/2013

De komende jaren komen veel kerken leeg te staan. Zij worden gesloopt of krijgen een andere functie. Een flinke opgave met veel betrokkenheid.

Ook van het kerkbestuur zelf. Uit onderzoek van MV Vastgoedadvies blijkt dat kerkelijke organisaties eigenlijk te lang wachten met het bespreekbaar maken van het afstoten van kerken. Het onderzoek is uitgevoerd onder kerken in de regio Hilversum, maar adviseur Martin Gemmink, die het onderzoek verrichte, stelt dat het ook landelijk geldt. Gemmink verwacht dat over pakweg vijf jaar in één keer duizend tot twaalfhonderd kerken op de markt komen.

Waardevol

Kerkelijk vastgoed maakt een belangrijk deel uit van de geschiedenis en bepaalt mede de identiteit van een dorp of stad. Ook de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed geeft in haar [handreiking voor het herbestemmen van vrijkomende kerkgebouwen](#) (januari 2013) aan, dat veel kerkgebouwen hun oorspronkelijke functie verliezen. Het gebouw is vaak belangrijk voor een gemeenschap en er blijkt veel weerstand wanneer de deuren gesloten moeten worden. In plaats van sloop kan het kerkgebouwen ook een nieuwe functie krijgen.

Nieuwe initiatieven

De mogelijke dreiging tot sluiting, wekt niet alleen weerstand, maar leidt ook tot nieuwe initiatieven. Bewoners zoeken naar mogelijkheden om kerkgebouwen open te houden en van betekenis te laten zijn voor de buurt; ook al is het geen kerk meer. Zo is er een landelijk burgerinitiatief Task Force Toekomst Kerkgebouwen opgericht. Vanuit de BankGiro Loterij is geld beschikbaar gesteld voor een aantal proefprojecten om religieus erfgoed te behouden. Uit deze pilots is een organisatie gestart genaamd 'Kerk en Klooster'. Die is ontstaan uit een samenwerking van BOEi en de Stichting Behoud en Herbestemming Religieus Erfgoed.

Betrokken bewoners

In Eindhoven zijn ruim 100 vastberaden [bewoners betrokken bij de herbestemming](#) van de Gerarduskerk. Toen de mogelijke sloop bekend werd zijn ze zelf met andere ideeën gekomen. Terstond werden er vier businessplannen vanuit de bewoners op tafel gelegd. Binnen de bewonersclub zijn er nu enkele werkgroepen aan de slag gegaan met verschillende taken, maar hetzelfde doel: een nuttige en maatschappelijke nieuwe functie geven aan het oude kerkgebouw.

Ook elders in het land ontstaan dergelijke initiatieven. En net als bij de verkoop van ander maatschappelijk vastgoed treft je ook hier "huidige gebruikers" die het kerkgebouw willen overnemen: los van de "grote kerk", eventueel als kloosterkerk.

Herbestemming

Mickey Bosschert-Uitentuis, directeur van kerkenmakelaar Relipan (partner van Bouwstenen), geeft aan dat het slopen van kerken absoluut niet nodig is. Er zijn immers genoeg instellingen/organisaties die onderdak zoeken. Een mooi voorbeeld hiervan is het Amsterdamse Rosaklooster. “Dat is nu in gebruik bij het Leger des Heils en Cordaan, een instelling voor maatschappelijke zorg.” In het [artikel ‘Sloop van kerken overbodig’](#) licht zij verder toe waarom.